

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 25 kwietnia 2023 r.

Pozycja 120

POSTANOWIENIE

z dnia 2 sierpnia 2017 r.

Sygn. akt Ts 237/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Henryk Cioch,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.C. w sprawie zgodności:

art. 217 § 1a i § 1b oraz art. 217 § 2, 3 i 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, ze zm.) z art. 40, art. 30, art. 31 ust. 2 i 3 oraz art. 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także z art. 8 ust. 1 w zw. z art. 3 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284),

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 17 listopada 2016 r. (data nadania) A.C. (dalej: skarżący) kwestionuje zgodność art. 217 § 1a i § 1b oraz art. 217 § 2-4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, ze zm.; dalej: k.k.w.) z art. 40, art. 30, art. 31 ust. 2 i 3 oraz art. 47 Konstytucji, a także z art. 8 ust. 1 w zw. z art. 3 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284).

Skarga konstytucyjna została złożona na podstawie następującego stanu faktycznego. Zarządzeniem z dnia 14 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy w W. (sygn. akt [...]) odmówił skarżącemu, który był tymczasowo aresztowany, zgody na widzenie z konkubiną. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia wskazał, że „sposób widzenia, o który wniósł skarżący, nie zawiera się w regulacji przepisów k.k.w.”.

Zdaniem skarżącego zaskarżone przepisy naruszają art. 47 Konstytucji, zgodnie z którym każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym. Uregulowanie art. 217 k.k.w. powoduje, że w stosunku do osoby tymczasowo aresztowanej oraz jej osób bliskich i członków rodziny wyjątkiem staje się możliwość korzystania z istotnych elementów konstytucyjnego prawa do ochrony życia prywatnego i rodzinnego, zasadą zaś wyłączenie tej możliwości. Tymczasowo aresztowany i jego rodzina oraz osoby bliskie są bowiem co do zasady pozbawieni możliwości osobistego kontaktu.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 listopada 2016 r. pełnomocnik skarżącego został wezwany do uzupełnienia braków skargi konstytucyjnej (m.in.) przez: nadesłanie wskazanego w skardze zarządzenia Sądu Rejonowego w W. z dnia 14 lipca 2015 r. (sygn. akt [...]); wyjaśnienie, czy od wydanego w sprawie zarządzenia wniesiono środek odwoławczy i – w przypadku pozytywnej odpowiedzi – nadesłanie odpisu rozstrzygnięcia wydanego na skutek jego rozpoznania; podanie daty doręczenia ostatecznego orzeczenia; dokładne określenie sposobu naruszenia wskazanych w skardze konstytucyjnych praw lub wolności; podanie daty wystąpienia z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu wniesienia skargi konstytucyjnej oraz nadesłanie postanowienia sądu przyznającego skarżącemu pełnomocnika z urzędu. Zarządzenie zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącego 6 grudnia 2016 r.

W piśmie procesowym wniesionym do Trybunału Konstytucyjnego 19 grudnia 2016 r. pełnomocnik skarżącego poinformował jedynie, że skarżący cofnął zażalenie na zarządzenie Sądu Rejonowego w W. z dnia 22 lipca 2015 r. w sprawie odmowy zgody na widzenie intymne, bowiem uchylono, stosowane wobec skarżącego, tymczasowe aresztowanie.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane rozpatrywaną skargą nie zostało zakończone przed 3 stycznia 2017 r., tj. dniem wejścia w życie u.o.t.p. TK, to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają przepisy u.o.t.p. TK.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 u.o.t.p. TK skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna, a także gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 59 ust. 1 pkt 2-4 u.o.t.p. TK.

W unormowaniach u.o.t.p. TK, doprecyzowujących przesłanki skargi konstytucyjnej, zostały na skarżącego nałożone obowiązki, których wypełnienie warunkuje nadanie skardze dalszego biegu. Należą do nich (m.in.) dokładne określenie przedmiotu kontroli, tzn. przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o konstytucyjnych wolnościach lub prawach skarżącego (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK), wskazanie sposobu naruszenia przez ten przepis konstytucyjnych wolności lub praw (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK), jak również uzasadnienie zarzutu niekonstytucyjności, sformułowanego w odniesieniu do zaskarżonego przepisu, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK). Zgodnie zaś z art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, warunkiem skutecznego wniesienia skargi konstytucyjnej jest wyczerpanie drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana.

W rozpatrywanej sprawie skarżący wiąże naruszenie przysługujących mu praw z wydaniem rozstrzygnięcia, w którym odmówiono mu zgody na widzenie intymne.

Z pisma procesowego nadesłanego w celu uzupełnienia braków skargi konstytucyjnej wynika, że skarżący cofnął wniesione zażalenie, ze względu na uchylenie tymczasowego aresztowania, co przesądza o niewyczerpaniu przez niego drogi prawnej. Wyczerpanie drogi prawnej – zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału – wymaga uzyskania przez skar-

żącego prawomocnego rozstrzygnięcia w konsekwencji skorzystania ze zwyczajnych środków odwoławczych, przy czym skorzystanie oznacza wniesienie takiego środka przy spełnieniu wszystkich wymogów wynikających z danej procedury. Jak stwierdził Trybunał w uzasadnieniu postanowienia z dnia 3 lipca 2007 r. (Ts 91/07, OTK ZU Nr 5/B/2007, poz. 253), „Wymóg ten (tzn. wyczerpania drogi prawnej) stanowi odzwierciedlenie subsydiarnego charakteru skargi konstytucyjnej. Z konstrukcji skargi konstytucyjnej przyjętej w prawie polskim wynika bowiem, że nie może ona zastępować przysługującej każdemu, na mocy art. 45 ust. 1 Konstytucji, sądowej ochrony konstytucyjnych wolności lub praw, tylko winna uzupełniać tę ochronę. Dlatego wystąpienie ze skargą konstytucyjną wymaga wcześniejszego wyczerpania przysługujących skarżącemu środków ochrony praw, mogących zainicjować sądową kontrolę rozstrzygnięć, z których wydaniem wiąże on naruszenie konstytucyjnych wolności lub praw. Przyjmuje się przy tym, że dla spełnienia wymogu wyczerpania drogi prawnej konieczne jest uzyskanie merytorycznego rozstrzygnięcia wydanego na skutek wniesienia środka odwoławczego”.

W rozpoznawanej sprawie skarżący nie uzyskał orzeczenia będącego konsekwencją merytorycznego rozstrzygnięcia wniesionego przez niego zażalenia, a zatem stwierdzić należy, że warunek wyczerpania drogi prawnej nie został przez niego spełniony (art. 77 ust. 1 w zw. z art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK).

Niezależnie od powyższego Trybunał ustalił, że skarżący nie uzupełnił w ustawowym terminie braków formalnych skargi konstytucyjnej. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego skarżący został wezwany do dokładnego określenia (m.in.) sposobu naruszenia konstytucyjnych praw lub wolności wskazanych w skardze; podania daty wystąpienia z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu wniesienia skargi konstytucyjnej oraz nadesłania postanowienia sądu przyznającego skarżącemu pełnomocnika z urzędu.

Żaden z powyższych braków nie został uzupełniony, co uniemożliwia ustalenie, czy zostały spełnione przesłanki skargi konstytucyjnej. Okoliczność ta jest, zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p. TK, samoistną podstawą odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.